

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2013-2017) d. 05-01-2017

Mødedato Torsdag d. 05. januar 2017 kl. 11:30

Mødested M.4.3/rådhuset

Mødedeltagere Mads Panny, Martin Sanderhoff, Johannes F. Vesterby, Claus Clausen, Flemming Gundersen, Anna Margrethe Engbæk Schmidt, Britta Leth

Indholdsfortegnelse

Behandling af høringssvar fra fordebat samt supplerende notat i forbindelse med vindmølleplanlæg	3
Udstykning og ny bolig på Bjerring Byvej 14, Bjerring.....	7
Anvendelse af fritidshus på Tostrupvej 67 som helårsbolig.....	9
Stenhusevej 16, 8850 Bjerringbro: Ansøgning om kombineret landbrugs- og erhvervsbygning i land	11
Anlægsinvesteringer til affaldshåndtering og genbrugsordninger 2017 - Revas (bevillingssag).....	13
Endelig vedtagelse af Klimatilpasningsplan for Viborg kommune.....	15
Forslag til Indsatsplaner for beskyttelse af grundvand - Ulbjerg-Møldrup-Hvilsom-området.....	18
Drøftelse af strategi for grødeskæring i Gudenåen.....	21
Hedemølle - Faunapassage (bevillingssag).....	24
Forslag til Tillæg nr. 13 til Spildevandsplan 2014-2018.....	26
Økonomisk ledelsesinformation opgjort med udgangen af november 2016.....	28
Håndhævelse af ejendomsret på Kommunens arealer.....	29
Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget.....	31
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	32
Lukket: Politianmeldelse.....	33

Punkt 1: Behandling af høringssvar fra fordebat samt supplerende notat i forbindelse med vindmølleplanlægning ved Låstrup

16/16628

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 5. januar 2017 med følgende sagsfremstilling:

”Klima- og Miljøudvalget besluttede den 1. december 2016 ([sag nr. 3](#)) at udsætte behandlingen af sagen om vindmølleplanlægning ved Låstrup med henblik på, at ansøger skal undersøge, hvorledes projektet i større omfang kan tage hensyn til Viegaard Stutteri, samt at vindmøllers påvirkning af heste belyses yderligere.

Ansøgers konsulent har den 15. december 2016 sendt et notat (vedlagt i bilag 1), som ansøger ønsker behandlet så hurtigt som muligt på grund af en ændring af tilskudsreglerne fra 2018.

Notatet beskriver, at det fra ansøgers side kan garanteres, at der ikke kommer skyggekast på det lokalplanlagte areal for Viegaard Stutteri samt på stutteriets dressurbaner og staldbygninger. Det fremgår også, at ansøger kan garantere, at vindmøllerne kan overholde et støjkrav på hhv. 37 dB og 39 dB ved vindhastigheder på hhv. 6 og 8 m/s målt i 10 meters højde over jorden på det lokalplanlagte areal ved Viegaard Stutteri. Det svarer til gældende støjkrav for vindmøllers støjdbredelse i bymæssig bebyggelse.

Ifølge notatet vil der blive indledt en dialog mellem ansøger og Viegaard Stutteri. Der er desuden truffet aftale med Aarhus Universitet om, at deres forskningsbaserede viden om samspillet mellem hesteopdræt og vindmølle drift inddrages i en VVM-redegørelse.

Notatet oplyser, at vindmøllerne ikke bør placeres længere mod vest af hensyn til flagermusforekomster.

På baggrund af ovenstående ønsker ansøger at fastholde den ansøgte placering, som har været i fordebat.

Forvaltningens vurdering af supplerende notat

Det supplerende notat redegør for, at det ikke er muligt at flytte vindmøllerne længere væk fra Viegaard Stutteri (mod vest), da der også skal tages hensyn til flagermus vest for det ansøgte vindmølleområde. For at tage hensyn til Viegaard Stutteri er ansøger ifølge notatet villig til at overholde i skærpede vilkår med hensyn til støj og skyggekast i forhold til stutteriet.

Vindmølleprojektet som ansøgt overholder gældende lovkrav. Forvaltningen vurderer, at der på den baggrund er grundlag for at behandle høringssvar fra fordebatten, som fremgår af sagsfremstillingen herunder.

Historik (se også Klima- og Miljøudvalget behandling den 1. december 2016 ([sag nr. 3](#))).

Fordebat

Der har været afholdt fordebat i perioden 11. august 2016 til 7. september 2016 med henblik på at indkalde idéer og forslag til indholdet af den videre planlægning og til indholdet af miljørapporten / VVM-redegørelsen. Til fordebatten og høringen af berørte myndigheder blev der udarbejdet et debatmateriale (bilag 2).

Der blev holdt borgermøde den 16. august 2016. Debatten på borgermødet, hvor der deltog ca. 80 borgere, drejede sig om:

- Statsstøtte til vindmøller
- Bæredygtighed ved vindmøller
- Mulighed for antenner på vindmøller
- Støj og skyggekast
- Vindmøllers påvirkning af helbredet hos naboer
- Visuel påvirkning af nabobeboelser
- Værditab

Projektforslaget

Der er søgt om opstilling af 4 vindmøller på op til 150 meter på en nord-sydgående række mellem Skivevej mod nord og Nørremarkvej mod syd. Området anvendes til landbrugsformål, og vindmøllerne ønskes etableret på ansøgers egen jord.

Vindmøllernes samlede effekt er ca. 14,4 MW. Vindmøllerne forventes at kunne producere 45 mio. kWh årligt, hvilket svarer til elforbruget for ca. 10.500 husstande. Det vil kunne reducere kommunens årlige udledning af CO₂ med op til 3,3 % og dermed bidrage til kommunens målsætning om at blive CO₂-neutral.

Planforhold

Projektets realisering kræver udarbejdelse af et kommuneplantillæg, en lokalplan, en miljøvurdering af planforslagene og en VVM-redegørelse. Såfremt planerne vedtages endeligt, kræver projektet en VVM-tilladelse. Miljøvurderingen og VVM-redegørelsen slås sammen i en miljørapport, som skal belyse de miljømæssige konsekvenser af planerne og projektet.

Høringssvar

Der er kommet 45 høringssvar (bilag 3), heraf 4 fra berørte myndigheder. Høringssvarene omhandler:

- Påvirkning af fortidsminder og kirker
- Afmærkning af vindmøller
- Påvirkning af el-anlæg i området
- Støj, skyggekast og blink fra vindmøller
- Påvirkning af heste på Viegaard Stutteri
- Påvirkning af fasanopdræt
- Værditab på beboelse og på produktion
- Ejendomsskat
- Ansvar for eventuelle produktionstab og skader pga. vindmøller
- Vindmøllers påvirkning af helbredet hos naboer
- Visualisering af vindmøllernes påvirkning af omgivelserne
- Påvirkning af natur og landskab
- Proces og borgerinddragelse

Oversigt over adresser, der har afgivet høringssvar og/eller underskrift, ses i bilag 4. Der er høringssvar fra 20 beboelser indenfor 1500 meters afstand af vindmølleområdet, heraf er de 8 fra beboelser indenfor 1000 meters afstand. Ud af de 20 beboelser har 10 beboelser en relation til Viegaard Stutteri. Ét af høringssvarene indeholder 44 personlige underskrifter fra 21 adresser, som udtrykker modstand mod vindmøller. Underskrifterne kommer primært fra nærområdet.

Flere høringssvar bemærker, at vindmølleprojektet bør stoppes pga. de samme nabohensyn, som lå til grund for, at Byrådet ikke godkendte vindmølleprojekterne ved Romlund og Batum.

Viegaard Stutteri

Der er modtaget 19 indsigelser fra Viegaard stutteri og personer, der har tilknytning til stutteriet. Indsigelserne vedrører påvirkning på heste, hvis vindmøllerne opstilles. Viegaard Stutteri har siden 1998 fungeret som forsøgsvært for Aarhus Universitet, Foulum. Der forskes i adfærds- og stressbiologiske aspekter hos heste.

Forvaltningen har anmodet stutteriet og Aarhus Universitet Foulum om supplerende oplysninger om faciliteter og planer for Viegaard Stutteri samt tilgængelig viden om vindmøllers påvirkning af heste. Materialet er i bilag 5.

Aarhus Universitet oplyser, at forskningen foregår på alle arealer, der ejes af Viegaard Stutteri. Aarhus Universitet oplyser også, at der ikke er lavet videnskabelige undersøgelser af hestes reaktioner på vindmøller, men at der findes mange undersøgelser af hestes frygtreaktioner på pludselige lyde og bevægelser. Aarhus Universitet har vedlagt eksempler på disse undersøgelser.

Forvaltningen kan konstatere, at folde og stier ligger på arealer tilhørende hhv. Låstrupgaard ApS, Miia Maria Byrialsen og John Byrialsen. De ejer arealerne, som fremgår af kortet i bilag 6.

Der er 90 meter fra de ansøgte vindmølleplaceringer til arealer ejet af Låstrupgaard ApS. Den beskrevne eksisterende daglige riderute ligger parallelt med den ansøgte vindmøllerække med en afstand på minimum 420 meter. Stutteriet har desuden planer om rideruter, der på visse steder ligger langs Låstrupgaard ApS' arealer, altså ca. 90 meter fra nærmest planlagte vindmølle.

Viegaard Stutteri er omfattet af en lokalplan, som har til formål at sikre etableringen af et stutteri og træningscenter for rideheste. Lokalplanens afgrænsning ligger 970 meter fra den nærmeste ansøgte vindmølleplacering. De øvrige arealer under Viegaard Stutteri ligger i landzone, og arealerne er ikke udlagt som særligt støjfølsomt område/stilleområde.

Viegaard Stutteri har 6 stalde (vist i bilag 6), som ligger i en afstand af hhv. 530 m, 750 m, 1000 m, 1250 m, 1000 m og 2700 m fra de skitserede vindmølleplaceringer.

Den danske lovgivning for vindmøller indeholder ikke hensyn til husdyr herunder heste.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningens behandling af høringssvarene er i bilag 7. Bilaget indeholder et resume af høringssvarene og forvaltningens forslag til svar.

Forvaltningen vurderer, at der kan arbejdes videre med udarbejdelse af plangrundlaget. Flere af de indkomne idéer og forslag vil blive belyst i miljørapporten, der skal ledsage planforslagene.

Forvaltningen foreslår, at følgende emner fra høringssvarene indgår i miljørapporten og den videre planlægning:

- Miljørapporten skal belyse, hvordan vindmøllers støj, skyggekast, blink og afmærkning vil påvirke nabobeboelse og natur i omgivelserne og eventuelle afværgeforanstaltninger.
- Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.
- Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af fasanopdræt vil blive behandlet i miljørapporten.
- Miljørapporten skal indeholde visualiseringer af vindmøllerne set fra forskellige vinkler og afstande, herunder visualiseringer af vindmøllerne set fra de nærmeste beboelser på Vievej; visualiseringer af vindmøllerne set fra kirkerne i Låstrup og Ulbjerg og visualiseringer af vindmøllerne set fra gravhøjene "Stavshøje".
- Miljørapporten skal indeholde en vurdering af vindmøllers visuelle påvirkning af natur, landskab og kulturmiljø i området, herunder det udpegede støjfrie område i C. F. Flensborgs plantage 1,3 km nord for planområdet.

Forvaltningen vurderer, at en række emner fra høringssvarene ikke skal indgå i den videre planlægning og miljørapporten:

- Bemærkninger vedr. værditab på beboelse og på produktion giver ikke anledning til ændringer i den videre planlægning. Ifølge Lov om fremme af vedvarende energi kan boligejere anmelde et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstilleren være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Lovgivningen indeholder ingen erstatningsordninger for værditab på produktion og andre påvirkninger.
- Bemærkninger vedr. manglende orientering til naboer giver ikke anledning til ændringer i den videre planlægning. Der er sendt direkte breve til alle personer registreret på adresser i en radius af 1,5 km omkring de ansøgte vindmøller.
- Bemærkningen vedr. nedsat ejendomsskat (på grund af opstilling af vindmøller) giver ikke anledning til ændringer i den videre planlægning. Grundværdien bliver fastsat af ejendomsvurderingen ved SKAT.
- Bemærkninger vedr. ansvar for eventuelle produktionstab og skader pga. vindmøller giver ikke anledning til ændringer i den videre planlægning. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab eller sker skader, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Hvis der sker skade på ryttere/heste, må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar for opstilleren af vindmøllerne.
- Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af helbredet hos naboer giver ikke anledning til ændringer i den videre planlægning. Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, som forventes afsluttet i 2017. Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevarerministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministerne har i juni 2016 meddelt til Haderslev Kommune, at det er ministrenes klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår.
- Bemærkninger vedr. støjmålinger før og efter opstilling af vindmøller giver ikke anledning til ændringer i den videre planlægning. Hvis forvaltningen efter opstilling af vindmøller modtager klager over støj fra en vindmølle, tager forvaltningen ud og besigtiger ved møllen og vurderer, om der skal laves en støjmåling jf. bekendtgørelsen om støj fra vindmøller.
- Bemærkninger vedr. CO₂-kvoter giver ikke anledning til ændringer i den videre planlægning, da vindkraft og andre vedvarende energikilder er ikke omfattet af EUs kvotedirektiv, ligesom det ikke er omfattet af den danske 'Lov om CO₂-kvoter'.

Forvaltningen foreslår, at planlægningen for opstilling af 4 vindmøller, som ansøgt, fortsætter med udarbejdelse af plangrundlag i form af et forslag til lokalplan, et forslag til kommuneplantillæg samt en miljørapport. Lokalplanens formål vil blive opstilling af 4 vindmøller med tilhørende tekniske anlæg og veje under hensyntagen til nabobeboelser, natur, landskab. Vejadgang forventes at blive fra Nørremarkvej, og der forventes at blive en midlertidig vejadgang fra Skivevej i anlægsperioden.

Miljørapportens fokuspunkter bliver:

- Støj (i forhold til naboer og støjfrie områder)
- Skyggekast
- Påvirkning af beskyttede arter (herunder flagermus) og beskyttet natur
- Vindmøllers påvirkning på
- Vindmøllers påvirkning på fasanopdræt
- Beskyttede fortidsminder og kirker
- Trafikale forhold
- Landskabelig påvirkning
- Lys og refleksion

- Energiproduktion og klima
- Sundhed
- Overvågning

Udkast til tidsplan

Forvaltningen forventer følgende tidsplan:

Planforslag til vedtagelse: Primo 2017

Offentlig høring: Medio 2017

Den politiske behandling

Klima- og Miljøudvalget har kompetencen til at træffe beslutning om fortsættelse af arbejdet med VVM-redegørelsen.”

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at planlægningen fortsættes som beskrevet,

at VVM-proceduren fortsættes som beskrevet,

at bilag 7 ”Notat med behandling af høringssvar fra fordebat” godkendes og sendes som svar til dem, der har afgivet bemærkninger.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Udvalget har forinden mødet modtaget brev og bilag fra John Byrialsen.

Det bemærkes, at der i sagsfremstillingen under ”Miljørapportens fokuspunkter” i 4. bullit skal stå Vindmøllers påvirkning på heste.

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at planlægningen fortsættes som beskrevet,

at VVM-proceduren fortsættes som beskrevet, herunder beskrivelse af alternativ placering længere mod vest og alternativ med færre antal møller, hvor nordligste mølle tages ud,

at bilag 7 ”Notat med behandling af høringssvar fra fordebat” godkendes og sendes som svar til dem, der har afgivet bemærkninger.

Anna Margrethe Engbæk Schmidt var fraværende.

Johannes F. Vesterby kunne ikke medvirke til beslutningen som følge af hans principielle modstand mod vindmøller.

Punkt 2: Udstykning og ny bolig på Bjerring Byvej 14, Bjerring

16/58527

Sagsfremstilling

Der er søgt om tilladelse til at udstykke en byggegrund fra ejendommen Bjerring Byvej 14 i Bjerring. Ejendommens beliggenhed ses på kortet i bilag 1. Ejendommen er nu på 1715 m² og bebygget med et enfamilieshus. Der ønskes frastykket en ny grund på ca. 1000 m², og der søges om opførelse af en ny bolig på den frastykkede grund. Den nye bolig opføres som et enfamiliehus i én etage med afvalmet sadeltag og med kælder. Tegninger af huset ses i bilag 2.

Ansøgningen har været i naboorientering, jf. bestemmelsen herom i planlovens § 35. Der er modtaget bemærkninger fra naboen mod syd på Bjerring Byvej 12. Naboen meddeler bl.a., at hun hidtil har været ugeneret af omkringliggende naboer. To boliger på samme grund vil hæve støjniveauet, og da den nye bolig ligger højt placeret, vil der være udsyn til hendes terrasse og husets nordside. Naboen indsigelse er vedlagt som bilag 4.

Forvaltningens bemærkninger

Lovgivning

Ejendommen ligger i landzone, og såvel udstykning som bebyggelse forudsætter derfor en landzonetilladelse efter planlovens § 35. Formålet med landzonebestemmelserne er bl.a. at modvirke byspredning ved at hindre spredt og uplanlagt bebyggelse i landzone samt at sikre, at arealanvendelsen foregår i overensstemmelse med kommuneplanlægningen.

Lokalplanen

Ejendommen er omfattet af Lokalplan nr. G.600-3 fra Bjerringbro Kommune. Lokalplanområdet er vist på bilag 1. Planens formål er bl.a. at fastholde landsbymiljøet i Bjerring, og at ny bebyggelse får en udformning og placering, der harmonerer og respekterer de kulturhistoriske og arkitektoniske elementer i landsbyen. Planen udpeger en række særlig værdifulde bygninger. Ingen af disse ligger i den sydlige del af lokalplanområdet, hvor ejendommen Bjerring Byvej 14 ligger.

Det fremgår bl.a. af lokalplanens redegørelse, at byrådet med planen ønsker at inspirere ejerne til, at moderniseringer og vedligeholdelse sker under hensyntagen til den enkelte bygnings oprindelige udtryk og det omgivende landsbymiljø. Det fremgår endvidere, at der ikke skal ske en egentlig byudvikling i Bjerring, men at der gerne ses opførelse af enkelte huse i byen via huludfyldning. Planen indeholder en del anbefalinger til, hvordan nyt byggeri bør opføres, så det er i stil med traditionen, men ikke så mange konkrete bestemmelser. Det er dog et krav, at bebyggelse ikke må opføres i mere end én etage med udnyttelig tagetage og at byggehøjden ikke må overstige 8,5 meter. Der er mulighed for kældre. Der er endvidere en bestemmelse om, at der kan udstykkes nye grunde, når dette sker under hensyntagen til lokalplanens formålsparagraf.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at en landzonetilladelse til udstykning og ny bolig ikke vil stride mod lokalplanens bestemmelser. Bygningen opføres med kælder. Kældermuren er fritlagt på vestsiden, som derfor på denne side fremstår i to etager. Efter definitionen i bygge-loven er der fortsat tale om en bygning i én etage, idet kældercaden kun er fritlagt på én side.

Det mere konkrete nabohensyn ved placering af den nye bolig varetages med Bygningsreglementet. I denne sag opføres bygningen på skrånende terræn. Det er derfor nødvendigt at indlægge et niveauplan for at kunne bestemme bygningens højde. Niveauplanen er i denne sag fastlagt som den gennemsnitlige nuværende terrænkote inden for soklen af den nye bygning. Bygningsreglementet foreskriver, at kommunalbestyrelsen ved fastlæggelse af niveauplanen skal tage hensyn til terrænforholdene på de omkringliggende grunde og bebyggelse samt til, at der skabes rimelige bebyggelsesmuligheder og adgangsforskel på den pågældende grund.

Forvaltningen vurderer, at disse hensyn er varetaget, og at evt. støjgener og indbliksgener i dette tilfælde ikke vil være usædvanlige for en bolig i et blandet bolig- og erhvervsområde, som der her er tale om. Det bemærkes også, at den nye bolig placeres mere end 20 meter fra skellet til naboen på Bjerring Byvej 12.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at der meddeles landzonetilladelse til udstykning og bebyggelse som ansøgt

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Indstillingen blev godkendt.

Anna Margrethe Engbæk Schmidt var fraværende.

Bilag

Oversigtskort - Lokalplan for Bjerring

Tegninger af bolig på Bjerring Byvej 14

Lokalplan for Bjerring

Indsigelse fra nabo

Punkt 3: Anvendelse af fritidshus på Tostrupvej 67 som helårsbolig

16/60546

Sagsfremstilling

Ejeren af fritidshuset på Tostrupvej 67 mellem Viborg og Rødkærsgade har tilmeldt sig folkeregisteradresse på ejendommen. Da boligen ikke er godkendt som helårsbolig, har forvaltningen varslet et påbud om lovliggørelse af forholdet.

Fritidshusets placering kan ses på kortet i bilag 1. Afstanden til anden beboelse er ca. 350 meter.

Advokatfirmaet Egsgaard, Bjerringbro, har herefter for ejeren søgt om landzonetilladelse til, at fritidshuset kan ændre status til helårsbeboelse. Det anføres i ansøgningen, at boligen fremtræder som en tidssvarende helårsbolig, og at boligen formentlig frem til 1979 har været anvendt som helårsbolig. Ansøgningen ses i bilag 2.

Forvaltningens bemærkninger

Ejendommen

Det fremgår af BBR, at boligen er opført i 1877. Boligen er på 85 m² foruden et integreret udhus på 31 m². I 1982 er der opført et selvstændigt udhus på 46 m². Ejendommen er på 4,9 ha.

Lovgivning

Det kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35 at

- ibrugtage et fritidshus i landzone, der oprindeligt er opført som fritidshus, til helårsbeboelse
- ibrugtage et fritidshus i landzone, der oprindeligt er opført som helårsbolig, til helårsbeboelse, når det i over 3 år har været anvendt til fritidshus

En ansøgning om ændring af et oprindeligt fritidshus til helårsbeboelse bør ifølge vejledningen om landzoneadministration behandles som nyopførelse af et helårshus, idet helårsbeboelse i højere grad end fritidsbeboelse påvirker omgivelserne.

Kommuneplanen

Ejendommen ligger i en af kommuneplanens ”økologiske forbindelseslinjer”, jf. kommuneplanens retningslinje 10. Her skal naturværdierne beskyttes, og beskyttelseshensynet skal gå forud for andre interesser.

Kommunens praksis

Det tidligere Miljøudvalg vedtog på mødet den [9. oktober 2007 \(sag nr. 109\)](#) nogle principper for behandlingen af denne type sager. Udskrift af Miljøudvalgets protokol ses i bilag 3.

Den tidlige kommuneplans ”*særlige beskyttelsesområder*” er nu i den gældende kommuneplan opdelt i henholdsvis: ”økologiske forbindelseslinjer” (retningslinje 10) og ”værdifulde landskaber” (retningslinje 11).

Vedrørende Tostrupvej 67 har kommunen ikke data længere tilbage end 1979, hvor huset også var et fritidshus. Det er derfor muligt, at huset i en periode før 1979 har været et helårshus.

Sagen falder således ind under det andet princip, jf. Miljøudvalgets beslutning fra 2007.

Her er udgangspunktet for en tilladelse, at fritidshuset klart fremtræder som et helårshus og ligger i en samlet bebyggelse af helårshuse, eller i de senere år har haft skiftende anvendelse som helårs- og fritidsbolig. I afvejningen skal indgå den periode, hvor huset ikke har været benyttet som helårsbolig.

Forvaltningens vurdering

Ved at fastholde status af eksisterende fritidshuse sikres **generelt**:

- at ejendommenes anvendelse til ekstensive ferie- og fritidsformål fastholdes,
- at behovet for at opføre nye sommerhuse i kommunen - typisk i beskyttelsesværdige områder - begrænses,
- at forbruget af landbrugsjord til supplering af haver m.m. begrænses,
- at der ikke opstår krav om ny infrastruktur til for eksempel kloakering, vandforsyning og vejforhold samt udvidelse af den kommunale service til for eksempel skolekørsel, renovation, hjemmepleje osv. på spredt beliggende ejendomme i det åbne land, og

· at kommunen har indseende med fremtidige udvidelser af samt opførelse af mindre huse i tilknytning til denne type beboelser. (Med den nuværende planlov kan et sommerhus, som ændrer status til helårsbeboelse, efterfølgende uden landzonetilladelse udvides op til 250 m², og der vil ligeledes uden landzonetilladelse kunne opføres mindre bygninger op til 50 m² i tilknytning til huset. Det samme gælder ikke for et fritidshus. Hvis det fremsatte lovforslag til ny planlov bliver vedtaget, vil helårshuse kunne udvides op til 500 m² uden landzonetilladelse).

I den konkrete sag har ejendommen i de seneste 37 år eller mere været anvendt som fritidsbolig. Der er ikke andre boliger i nærheden.

Forvaltningen vurderer, at der ikke i sagen er særlige forhold, der kan begrunde, at afgørelsen skal afvige fra praksis. Forvaltningen indstiller derfor et afslag.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at der meddeles afslag efter planlovens § 35 med henvisning til principper vedtaget i det tidligere Miljøudvalg den [9. oktober 2007 \(sag nr. 109\)](#).

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Klima- og Miljøudvalget besluttede at meddele tilladelse til, at fritidshuset kan ændre status til helårsbeboelse, idet det ikke er typisk sommerhusområde. Det vil ikke kræve opførelse af nye sommerhuse, og det kræver ikke landbrugsjord.

Flemming Gundersen kunne ikke medvirke til beslutningen, idet han er enig i forvaltningens generelle vurderinger vedr. konvertering af fritidshuse til helårshuse.

Anna Margrethe Engbæk Schmidt var fraværende.

Bilag

Oversigtskort

Ansøgning om statusændring

Miljøudvalgets retningslinier

Punkt 4: Stenhusevej 16, 8850 Bjerringbro: Ansøgning om kombineret landbrugs- og erhvervsbygning i landzone

16/63042

Sagsfremstilling

Ejeren af landbrugsejendommen Stenhusevej 16, 8850 Bjerringbro, har søgt om tilladelse til at opføre en 1162 m² stor stålhal med 574 m² kornlager til landbrug samt 420 m² lager for tømrvirksomhed (trailere, skurvogn, materialer m.m.) og 168 m² overdækning med befæstet areal til affaldscontainere til tømrvirksomhed. De forskellige bygningsafsnit opdeles med brandmur. Hallen søges opført 25 m nord for eksisterende maskinhus og tømrværksted på ejendommen. Placeringen fremgår af oversigtskort og situationsplan i bilag 1.

Klima- og Miljøudvalget besluttede på sit møde den 3. september 2015 ([sag nr. 5](#)) at meddele landzonetilladelse til en udendørs oplagsplads til tømrvirksomheden på ejendommen på vilkår om, at oplagspladsen ikke anvendes til oplag af nogen former for affald eller miljøfremmede stoffer. Vilkåret blev stillet på grund af beliggenheden i indvindingsoplandet til Vindum Hede Vandværk – ca. 60 m fra vandboringen.

Der er i forvejen et 507 m² stort landbrugsmaskinhus på den ca. 12 ha store landbrugsejendom. Ansøger driver tømrvirksomhed fra en 601 m² stor hal på ejendommen, hvor han også bor. Der blev meddelt landzonetilladelse til tømrrer-hallen i 2000. Tømrvirksomheden startede i 1999 i en nu nedrevet, ældre landbrugsbygning.

Forvaltningens bemærkninger

Lovgrundlag

Byggeri, der er erhvervmæssigt nødvendigt for en ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom, kræver ikke landzonetilladelse. Her er der tale om en landbrugs- og skovbrugsejendom på ca. 12 ha.

Ifølge Miljøministeriets vejledning om landzoneadministration tænkes traditionelt på *ejendommens* jorder, men ifølge praksis kan *bedriftens* jorder (dvs. også samdrevene jorder) indgå i vurderingen af driftsmæssig nødvendighed.

Byggeriet til tømrvirksomheden kræver landzonetilladelse. Muligheden for at udvide med 500 m² uden landzonetilladelse er allerede udnyttet.

Ifølge Miljøministeriets vejledning om landzoneadministration skal nyt erhvervsbyggeri som hovedregel placeres i byer, hvor tilgængelighed, bosætning og service er størst. Dog kan eksisterende, mindre virksomheder tillades udvidet, med mindre udvidelsen er i strid med landskabelige eller planmæssige hensyn. Større udvidelser er uønskede i forlængelse af planlovens formål om at forbeholde det åbne land til jordbrugererhverv og at friholde det åbne land for spredt bebyggelse. Derfor skal større udvidelser til erhverv henvises til egentlige erhvervsområder.

Ifølge planlovens § 37 kan landbrugsbygninger efter 5 år tages i brug til fx håndværksvirksomhed.

Tidligere afgørelser i lignende sag

Klima- og Miljøudvalget besluttede på sit møde den 30. januar 2014 ([sag nr. 14](#)) at meddele landzonetilladelse til at opføre en 1080 m² lagerhal til en tømrvirksomhed i landzone ved Klejtrup. Der blev bl.a. lagt vægt på, at der alene var tale om en lagerbygning – og ikke fx en ny produktionsbygning. Denne tømrvirksomhed var også startet i en ældre landbrugsbygning – og udvidet flere gange. Foruden den nye hal er der ca. 1600 m² erhvervsbygninger til tømrvirksomheden, dels i ældre landbrugsbygninger, dels i nyere tilbygninger.

Planmæssige forhold

Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er beskrevet som et værdifuldt landbrugsområde. Området er desuden udpeget som et område med særlige drikkevandsinteresser. Der er ingen særlige landskabelige interesser i området.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at maskinhusafsnittet kan anses for at være driftsmæssigt nødvendigt for den ca. 12 ha store landbrugsejendom, og at der derfor ikke kræves landzonetilladelse til det bygningsafsnit. Det indgår i vurderingen, at ansøger tidligere har oplyst, at han driver ca. 40 ha.

Bygningsafsnit med tømrrerlager og overdækning til affaldscontainere til tømrvirksomheden kræver landzonetilladelse.

Forvaltningen vurderer, at det er en naturlig følge af det nævnte vilkår om, at oplagspladsen ikke anvendes til oplag af nogen former for affald eller miljøfremmede stoffer, at der søges om en overdækning til affaldscontainere. Derfor vurderer forvaltningen, at der kan meddeles tilladelse til en overdækning som ansøgt.

Forvaltningen vurderer desuden, at det er i overensstemmelse med kommunens praksis at meddele tilladelse til den ansøgte udvidelse af tømrervirksomhedens lagerkapacitet på ejendommen.

Hvis udvalget vurderer, at der er tale om en så stor udvidelse, at den er uønsket i forhold til planlovens generelle hensigt om at forbeholde det åbne land til jordbrugserhvervet, skal der meddeles afslag og henvises til et planlagt erhvervsområde i en by – eller eventuelt til muligheden for at etablere sig på en ejendom med større, overflødige landbrugsbygninger.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at udvalget beslutter at meddele landzonetilladelse med hjemmel i planlovens § 35.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Indstillingen blev godkendt.

Flemming Gundersen kunne ikke medvirke til beslutningen pga. faren for forurening i et OSD-område nær vandværk. Virksomheden bør flyttes til erhvervsområde.

Bilag

Oversigtskort og situationsplan

Punkt 5: Anlægsinvesteringer til affaldshåndtering og genbrugsordninger 2017 - Revas (bevillingssag)

16/60030

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 5. januar 2017 med følgende sagsfremstilling:

”Der er i investeringsoversigten for 2017 afsat rådighedsbeløb til anlægsinvesteringer på forsyningsområdet på 4.330.000 kr., som hermed søges frigivet.

Der er tale om følgende investeringer:

Sted nr.	Emne	Beløb (1.000) kr.
166620	Maskiner mv. Udskiftning af kørende materiel i forbindelse med nye og ændrede arbejdsopgaver.	2.550
166540	Ny plads til håndtering af byggeriaffald med miljøfremmede stoffer Etablering af ny plads til håndtering af byggeaffald med miljøfremmede stoffer som f.eks. PCB- og blyholdige materialer. Der er tale om frigivelse af midler til 1. etape af etableringen, idet der er afsat yderligere 890.000 kr. i 2018 og 890.000 kr. 2019.	1.780
	I alt	4.330

Finansiering

Anlægsudgifterne finansieres af rådighedsbeløbet, som er afsat på investeringsoversigten.”

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at investeringerne godkendes,

at der gives anlægsudgiftsbevillinger på 4.330.000 kr. til de i tabellen nævnte konti med rådighed i 2017, og

at anlægsudgifterne på 4.330.000 kr. i 2017 finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på investeringsoversigten til formålene.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at investeringerne godkendes,

at der gives anlægsudgiftsbevillinger på 4.330.000 kr. til de i tabellen nævnte konti med rådighed i 2017, og

at anlægsudgifterne på 4.330.000 kr. i 2017 finansieres ved de afsatte rådighedsbeløb på investeringsoversigten til formålene.

Punkt 6: Endelig vedtagelse af Klimatilpasningsplan for Viborg kommune

16/918

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 5. januar 2017 med følgende sagsfremstilling:

”Forvaltningen har udarbejdet klimatilpasningsplan for Viborg Kommune.

Tidligere politisk behandling

Klima- og Miljøudvalget har tidligere behandlet forslaget til klimatilpasningsplan:

- Igangsætning af klimatilpasningsplan for Viborg Kommune den 28. januar 2016, [sag nr. 7](#).
- Revision af klimatilpasningsplan – stillingtagen til indkomne bemærkninger i forbedet den 17. marts 2016, [sag nr. 11](#).

Forslag til klimatilpasningsplan er den 21. september 2016 vedtaget og sendt i offentlig høring af Byrådet, [sag nr. 12](#).

Baggrund

Vores klima er under forandring. I Danmark får vi bl.a. et varmere og generelt vådere vejr. På den baggrund skal der i overensstemmelse med økonomaftalen for 2013 mellem regeringen og KL udarbejdes en klimatilpasningsplan. Klimatilpasningsplanen skal indeholde en kortlægning af risikoen for oversvømmelser og skabe overblik over og prioritere indsatsen for at forhindre fremtidige oversvømmelser. Planen skal indarbejdes direkte i, eller som tillæg til, kommuneplanen.

Den første klimatilpasningsplan for Viborg Kommune blev vedtaget af Byrådet den 19. november 2014, som tillæg nr. 19 til Kommuneplan 2013-2025, [sag nr. 18](#). I denne første klimatilpasningsplan var det ikke praktisk muligt at færdiggøre datagrundlaget for hele kommunen, men kun for Viborg by og Bjerringbro.

Det indgik derfor i planen, at denne skulle revideres og dække hele kommunen. På baggrund af udvalgets beslutning den 17. marts 2016 er der desuden gennemført en screening af oversvømmelsesrisiko for infrastruktur omkring Hjarbæk Fjord.

Planforslaget er vedlagt som bilag 1. Kortdelen kan tilgås [via dette link](#), som også findes i selve planen.

Planens indhold

Planen er udarbejdet med udgangspunkt i beslutningen i Klima- og Miljøudvalget den 28. januar 2016 og består af:

- **En kortlægning** af oversvømmelsesrisiko, værdier og et samlet risikokort med en sammenstilling af oversvømmelsesrisiko og værdier
- **Udpegning af risikoområder.** Der er udpeget 77 risikoområder. Tabel samt oversigtskort over de udpegede områder fremgår af bilag 5. De udpegede områder dækker et større areal end der, hvor der reelt er risiko for oversvømmelse. Baggrunden er, at det ved en afhjælpende indsats ofte vil være nødvendigt at inddrage andre og større arealer, end der hvor oversvømmelsen sker.
- **Generelle retningslinjer.** Der er fastsat generelle retningslinjer, som skal sikre, at kommunen implementerer klimatilpasning i planlægning og øvrige myndighedsopgaver.

Den offentlige høring

Forslag til klimatilpasningsplanen har været i offentlig høring i perioden 26. september 2016 - 21. november 2016, hvor der har været adgang til at indsende høringssvar og indsigelser til planforslaget.

I høringsperioden er planforslaget sendt til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, nabokommuner og en række interesseorganisationer.

I forbindelse med offentlighedsfasen har kommunen modtaget 3 høringssvar.

Virksomheden Grundfos har foreslået en mindre udvidelse af et eksisterende risikoområde i Bjerringbro.

Danmarks Naturfredningsforening, Afdeling Viborg:

- opfordrer til, at Viborg Kommune tilmelder sig DN's klimakommuneordning
- finder planens tekst om udbredelse af LAR (Lokal Afledning af Regnvand) for snæver
- opfordrer, for at mindske oversvømmelsesrisikoen fra Gudenåen, til, at kommunen arbejder sammen med de øvrige Gudenåkommuner om langsigtede løsninger, som tilbageholder og forsinker vand i oplandet

· opfordrer til, at der tilføjes en retningslinje om planlægningen i det åbne land, om at der skal ske sammentænkning af landbrugs-, natur- og vandafledningsinteresser.

Region Midtjylland har foreslået, at der i planen henvises til samarbejdet med de øvrige Gudenåinteressenter og partnere i det regionale klimatilpasningsprojekt Coast to Coast Climate Challenge (C2C CC), og at planens retningslinjer suppleres om dette.

Høringssvarene fremgår i deres fulde længde i bilag 2.

Forvaltningens vurdering

Nogle af de beslutninger, kommunen træffer nu, rækker langt ud i fremtiden. Ud over at sikre de eksisterende værdier mod oversvømmelse skal klimatilpasningsplanen sikre, at vi allerede nu implementerer klimaændringernes konsekvenser i den kommunale planlægning og øvrige myndighedsopgaver, herunder redningsberedskabet.

Vurdering af høringssvar

Forslaget fra Grundfos er imødekommet, da virksomheden har oplevet oversvømmelse på lokaliteten, som rummer oversvømmelsessårbart udstyr af stor betydning for virksomheden.

De to høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening, Afdeling Viborg, og Region Midtjylland har ikke givet anledning til ændringer af planen.

Klimakommuneordningen er ikke relevant i klimatilpasningsregi, da ordningen har fokus på forebyggelse af klimaændringer (CO₂-reduktion). Forebyggelse af klimaændringer hører under den strategiske energiplanlægning, der er behandlet af Klima- og Miljøudvalget den 29. september 2016, [sag nr. 1](#).

Som det fremgår af planen, er der kun i meget begrænset omfang udpeget risikoområder i det åbne land, idet det nuværende plangrundlag kun i ganske få tilfælde viser oversvømmelsestrusler mod væsentlige værdier eller funktioner uden for byerne. På den baggrund vurderer forvaltningen ikke, der er grundlag for at supplere planens retningslinjer som foreslået af DN.

I forhold til problematikken om langsigtede løsninger på oversvømmelsesproblematikken ved Gudenåen arbejder Viborg Kommune sammen med de øvrige kommuner i Gudenåoplandet om at se på mulighederne for at tilbageholde og forsinke vand. Dette arbejde foregår bl.a. i regi af det nævnte Coast to Coast Climate Challenge-projektet. Da planens fokus som beskrevet i planen er områder indenfor kloakoplande, vurderer forvaltningen, at det ikke er relevant at inddrage det konkrete projekt ind i planen, herunder i retningslinjerne.

Forvaltningens behandling af høringssvarene fremgår af bilag 3.

Vurdering og prioritering af risikoområder

Planforslaget viser, at der ikke er risiko for store oversvømmelser i kommunen, men der er nogle afgrænsede problemer, der skal arbejdes videre med.

Udover kystområdet ved Sundstrup og vejen ved Nybro over Fiskbæk Å i oplandet til Hjarbæk Fjord er der ikke udpeget risikoområder i det åbne land, idet det nuværende plangrundlag ikke viser oversvømmelsestrusler mod væsentlige værdier eller funktioner. Udpegningen af Nybro er sket på baggrund af en screening, som kan findes i bilag 4.

Viborg Kommune har især prioriteret oversvømmelser ud fra vanddybde, påvirkning af vigtige trafikforbindelser og bygninger og i mindre grad oversvømmelse af mindre vigtige veje, parkeringspladser m.v. Desuden er områder med fælleskloak prioriteret højere end separatkloakerede områder.

Områderne er opdelt og prioriteret i 5 kategorier, som kan ses i bilag 5.

Økonomi og handleplan

For ansvarsfordelingen af projekter gælder den overordnede opdeling, at Forsyningen dækker udgifter til kloak, mens kommunen og eventuelle private lodsejere deler andre udgifter. Der vil i forundersøgellesstadiet til de konkrete projekter blive taget stilling til den præcise ansvarsfordeling for det konkrete projekt.

Igangsætning af projekter vil blive påbegyndt med en sag om frigivelse af en bevilling til forundersøgelse, der kan klarlægge problemets omfang, indsatsmuligheder og økonomi. Dernæst vil følge en politisk stillingtagen til, om der skal igangsættes et realiseringsprojekt. Mindre problemstillinger forventes finansieret af driftsbevillingen til klimatilpasning uden forudgående politisk behandling.

Øvrige vurderinger

I overensstemmelse med Statens vejledning fokuserer Viborg Kommunes klimatilpasningsplan alene på udfordringerne fra vand. Ud over at klimaet bliver mere vådt, omfatter klimaændringer også tørke, vind og temperatur. Forvaltningen har vurderet, at klimabetingede ændringer af tørke, vind og temperatur ikke er tilstrækkeligt undersøgt til at indgå i denne anden klimatilpasningsplan. Om tørke, vind og temperatur bliver taget op ved næste kommuneplanrevision, vil blive afklaret i løbet af kommuneplanperioden.”

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at udvalget via Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til Byrådet,

at Klimatilpasningsplan for Viborg Kommune vedtages,

at bilag 3, ”Behandling af høringssvar”, sendes som svar til indkomne høringssvar.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at Klimatilpasningsplan for Viborg Kommune vedtages,

at bilag 3, ”Behandling af høringssvar”, sendes som svar til indkomne høringssvar, og

at udvalgets stillingtagen til, om Viborg Kommune skal være ”klimakommune”, tages op i foråret 2017, og om muligt i forbindelse med behandling af den strategiske energiplan.

Bilag

Forslag til klimatilpasningsplan, endelig

Fulde høringssvar til klimatilpasningsplanen

Behandling af høringssvar til Viborg Kommunes nye klimatilpasningsplan

Oversvømmelsesrisiko for 4 broer ved Hjarbæk Fjord

Prioriteringsliste i tabel og oversigtskort, endelig

Punkt 7: Forslag til Indsatsplaner for beskyttelse af grundvand - Ulbjerg-Møldrup-Hvilsom-området

15/19561

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 5. januar 2017 med følgende sagsfremstilling:

”Forvaltningen har udarbejdet forslag til 9 indsatsplaner for beskyttelse af drikkevandet for vandværkerne:

- Bjerregrav Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=68>
- Hvam Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=69>
- Klejtrup Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=73>
- Låstrup- Nr. Rind Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=70>
- Lynderup Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=72>
- Møldrup Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=66>
- Roum Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=75>
- Sundstrup Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=71>
- Ulbjerg Vandværk; <http://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/dkplan/dkplan.aspx?planId=57>

Indsatsplanerne omfatter indvindingsoplandene til ovenstående vandværker, som Naturstyrelsen (nu SVANA) har kortlagt.

Forslagene til de enkelte indsatsplaner er udarbejdet i kommunens digitale planportal – DK-Plan og kan hentes via links ovenfor for hvert vandværk. Indsatsplanerne kan også læses i pdf-version, som findes i bilag 1-9.

Baggrund

Regelgrundlag

Indsatsplanerne er udarbejdet i henhold til vandforsyningslovens § 13 og 13a og efter de retningslinjer, der fastlægges i bekendtgørelse om indsatsplaner.

Naturstyrelsen/SVANA har i 2013 meddelt Viborg Kommune, at indvindingsoplandene til Bjerregrav Vandværk, Hvam Vandværk, Møldrup vandværk og Ulbjerg Vandværk er udpeget som ”indsatsområder mht. nitrat”. Indvindingsoplandene til Klejtrup Vandværk, Låstrup-Nr. Rind og Sundstrup Vandværk er delvist udpeget som indsatsområder mht. nitrat. For disse 7 vandværker er behovet for og pligten til at gennemføre en indsatsplan formelt slået fast i henhold til vandforsyningslovens § 13.

Lynderup og Roum Vandværk er ikke udpeget som indsatsområder mht. nitrat.

I henhold til bekendtgørelse om indsatsplaner skal en indsatsplan sendes i offentlig høring i mindst 12 uger. Offentliggørelsen kan ske via Viborg Kommunes hjemmeside og i dagspressen.

Formål

Den generelle miljølovgivning rummer en række bestemmelser, der skal sikre, at der ikke sker en uacceptabel forurening af grundvandet. Formålet med indsatsplanerne er at fastlægge den ekstra indsats, der vurderes at være nødvendig for at beskytte grundvandsressourcerne i det aktuelle område, så der også ud i fremtiden kan indvindes godt drikkevand i området.

Fagligt grundlag

Indsatsplanerne er udarbejdet på baggrund af en detaljeret kortlægning af geologi og grundvand i området gennemført af Naturstyrelsen (det nuværende SVANA), og som er afsluttet af Naturstyrelsen i 2013. Naturstyrelsens kortlægning er af Viborg Kommune suppleret med data fra tiden efter 2013 samt med nyeste datagrundlag fra Region Midt omkring forurenede grunde.

Kortlægningen har dokumenteret, at der findes vigtige lokale grundvandsressourcer i området omkring Ulbjerg, Låstrup-Nr. Rind, Klejtrup og Møldrup-området, men også at størstedelen af ressourcen er følsom overfor forurening fra overfladen. Som før nævnt er indvindingsoplandene til Bjerregrav Vandværk, Hvam Vandværk, Møldrup vandværk og Ulbjerg Vandværk vurderet som nitratfølsomme. Og indvindingsoplandene til Klejtrup Vandværk, Låstrup-Nr. Rind og Sundstrup Vandværk er vurderet som delvist nitratfølsomme.

Indsatsplanernes tilblivelse

Lokal arbejdsgruppe

Forslagene til indsatsplanerne er udarbejdet på baggrund af Naturstyrelsens kortlægningsrapport i samarbejde med en lokal arbejdsgruppe, som blev startet op i 2015. Den lokale arbejdsgruppe bestod af repræsentanter fra Bjerregrav Vandværk Hvam Vandværk, Låstrup-Nr. Rind Vandværk Møldrup Vandværk, Ulbjerg Vandværk, Aalestrup Vandværk, Region Midt og Viborg Kommune.

Grundvandsforum

Et udkast til indsatsplanerne har været forelagt Grundvandsforum den 7. november 2016 (jf. bilag 10).

Grundvandsforum er et rådgivende råd nedsat i henhold til vandforsyningslovens § 12.

De nu fremlagte forslag til indsatsplaner er rettet til på baggrund af de bemærkninger, der blev fremført ved mødet i Grundvandsforum.

Forvaltningens bemærkninger

Indsatsplanernes bestemmelser

Indsatsplanerne indeholder et afsnit om "særlige indsatser", som gælder specifikke indsatser for det enkelte vandværk. Indsatsplanerne indeholder ligeledes et afsnit om "*generelle indsatser*", som har en række bestemmelser, der har det overordnede formål at beskytte grundvandet i området som en fremtidig drikkevandsressource.

Indsatsplanernes bestemmelser skal således sikre, at grundvandet i området har en kvalitet og mængde, så det kan indvindes og anvendes til drikkevand, eventuelt efter en simpel behandling for nogle naturligt forekommende stoffer som f.eks. jern, mangan og kuldioxid.

Klima- og Miljøudvalget besluttede på mødet den 17. marts 2016 ([sag nr. 14](#)), at der som udgangspunkt og efter en konkret vurdering administreres efter "Ny Viborg-model" i forbindelse med udarbejdelsen af drikkevandsindsatsplaner. Retningslinjerne for indsatsen overfor nitrat i disse indsatsplaner er derfor udarbejdet med udgangspunkt heri. De vigtigste bestemmelser er nærmere beskrevet og kommenteret i bilag 11.

Det videre arbejde

En indsatsplan skal i offentlig høring i mindst 12 uger. Forvaltningen forventer at offentliggøre forslagene til indsatsplaner på Viborg Kommunes hjemmeside samt ved notits på Viborg Kommunes faste annonceside i dagblade og ugeaviser. I forbindelse med offentliggørelse udsendes pressemeddelelse herom. Der planlægges afholdt et offentligt møde indenfor den første halvdel af høringsperioden i samarbejde med landbruget og de 9 vandværker."

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget, at det indstiller til Byrådet,

at forslagene til grundvands- og drikkevandsindsatsplaner for:

Bjerregrav Vandværk, Hvam Vandværk, Klejtrup Vandværk, Låstrup-Nr. Rind Vandværk, Lynderup Vandværk, Møldrup Vandværk, Roum Vandværk, Sundstrup Vandværk og Ulbjerg Vandværk godkendes og sendes i 12 ugers høring.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at forslagene til grundvands- og drikkevandsindsatsplaner for:

Bjerregrav Vandværk, Hvam Vandværk, Klejtrup Vandværk, Låstrup-Nr. Rind Vandværk, Lynderup Vandværk, Møldrup Vandværk, Roum Vandværk, Sundstrup Vandværk og Ulbjerg Vandværk godkendes og sendes i 12 ugers høring.

Bilag

Forslag til indsatsplan for Bjerregrav Vandværk

Forslag til indsatsplan for Hvam Vandværk

Forslag til indsatsplan for Klejtrup Vandværk

Forslag til indsatsplan for Låstrup Nr.Rind Vandværk

Forslag til indsatsplan for Lynderup Vandværk

Forslag til indsatsplan for Møldrup Vandværk

Forslag til indsatsplan for Roum Vandværk

Forslag til indsatsplan for Sundstrup Vandværk

Forslag til indsatsplan for Ulbjerg Vandværk

Referat fra møde i Grundvandsforum den 7. november 2016

Beskrivelse af vigtige indsatser

Punkt 8: Drøftelse af strategi for grødeskæring i Gudenåen

12/57555

Sagsfremstilling

Baggrund

Det gældende regulativ for Gudenåen mellem Silkeborg og Randers er fra 2000. Silkeborg-, Favrskov-, Viborg- og Randers kommuner har indledt et samarbejde om at revidere regulativet. Der vedlægges oversigtskort over regulativstrækningen (bilag 1) og kopi af regulativet samt et tillægsregulativ fra 2004 (bilag 2).

Ifølge § 4 i bekendtgørelse om regulativer for offentlige vandløb skal der forhandles mellem vandløbsmyndighederne for at sikre, at der ikke i regulativet fastsættes bestemmelser om vandløbsvedligeholdelse m.v., som hindrer opfyldelse af målsatte anvendelser andre steder i vandløbssystemet.

Nedsættelse af politisk styregruppe

I 2009 blev det observeret, at vandstanden i Gudenåen var stigende om sommeren på grund af øget grødevækst.

Derfor besluttede en styregruppe, bestående af repræsentanter fra de 4 kommuners politiske fagudvalg, at nedsætte en embedsmandsgruppe med det formål at belyse konsekvenser ved ændrede grødeskæringsstrategier og undersøge muligheder for at afbøde høje vandstande.

Styregruppen har tilkendegivet, at grødeskæringen skal intensiveres, og har formuleret som et mål, at grødeskæringen skal genskabe vandstandsforholdene fra før vandstanden begyndte at stige.

Der var i Styregruppen enighed om, at det nye regulativ skal udarbejdes som et fælles regulativ for hele strækningen fra Silkeborg til Randers. Det indebærer, at de 4 kommuner hver især skal forholde sig til embedsmandsgruppens indstilling for de strækninger, man administrerer, med henblik på at opnå et fælles resultat.

De overordnede konklusioner fra embedsmandsgruppens arbejde er vedlagt som bilag 3.

I bilag 4 findes en mere teknisk redegørelse for de konstaterede ændringer i vandstanden i åen før og efter den forøgede grødevækst samt den beregnede effekt af forskellige grødeskæringsscenarier med stigende intensitet.

Konklusioner om grødeskæringens effekt

I det gældende regulativ er der fastlagt én grødeskæring om året. Fra Silkeborg til Tange Sø fastlægges regulativet bredden af strømrønden til 7 m, og fra Tange til Randers (nedstrøms) til 10 m. Efter vandløbsmyndighedens dvs. kommunernes konkrete vurdering kan der derudover, i samme strømrøndebredde, iværksættes supplerende vedligeholdelse i ualmindelige situationer.

De forskellige strækninger af åen administreres af de respektive kommuner åen passerer. I Viborg kommune administreres strækningen fra Tange Sø til grænsen til Favrskov kommune.

Gudenåen fra Tange Sø til Randers

På strækningen fra Tange Sø til Randers, har den øgede grødevækst resulteret i en vandstandsstigning om sommeren på ca. 35 cm.

På denne strækning viser beregningerne, at man ved øget strømrøndebredde og hyppige grødeskæringer vil kunne opnå næsten tilsvarende vandstande på strækningen som dem, der forekom, før vandstanden steg. Tilbageføring af vandstanden til før 2009 vil indebære, at op til 70-80% af grødevæksten i hele vandløbsprofilen skal skæres 3 til 4 gange hver sommer. Ved at øge grødeskæringen fra 1 til 2 gange årligt i den nuværende strømrøndebredde opnås to øjeblikkelige sænkninger af vandstanden i stedet for den ene i den nuværende situation. Mellem grødeskæringerne vil vandet stige som følge af grødens genvækst.

Erfaringen viser, at såvel åens vandføring som grødens vækst varierer fra år til år. Det er derfor interessant, så vidt det er praktisk muligt, at regulativet giver mulighed for at tilpasse det præcise grødeskæringstidspunkt til behovet. Med en sådan optimering vil man kunne opnå en mere vedvarende effekt gennem hele sommerperioden.

Den gennemsnitlige vandstand over sommerperioden maj til september kan sænkes 3-4 cm ved at øge fra en til to grødeskæringer. Da skæringen foretages i højsommeren, vil der dog i perioden juni-august opnås en gennemsnitlig vandstandssænkning på 10-15 centimeter.

Ved 2 skæringer i 15 m bredde opnås en gennemsnitlig sænkning på ca. 15-20 cm, og ved 2 gange 25 m bredde ca. 15-30 cm. Effekten er størst ved de højeste vandstande.

Lovmæssige rammer for grødeskæring

Gudenåens tilstand lever i dag ikke op til vandområdeplanens målsætning. I bilag 3 findes en redegørelse for de generelle

rammer i lovgivningen. Redegørelsen viser, at rammerne udfordres med øget styrke, jo mere grødeskæringen ønskes intensiveret. Rammerne har været drøftet på et møde med Naturstyrelsen. Referat herfra vedlægges som bilag 5.

Forslag til grødeskæringsscenarier

Ud fra en samlet afvejning af styregruppens anbefalinger, de lovmæssige rammer for vandløbsvedligeholdelsen og konklusionerne i embedsmandsgruppens redegørelse (Bilag 3) har embedsmandsgruppen formuleret 3 forslag til scenarier for den fremtidige vedligeholdelse:

- Fastholdelse af den nuværende grødeskæringspraksis med 1 skæring på hele strækningen fra Silkeborg til Randers.
- Udvidelse til 2 grødeskæringer med fastholdelse af den nuværende strømrendebredde, eventuelt med udvidelse af strømrendebredden til 10 m på Silkeborg og Favrskov kommunes strækning opstrøms Tange Sø, men uden for habitatområdet, fra Kongensbro til Tange sø.
- Udvidelse til 2 eller flere grødeskæringer med en forøget strømrendebredde på hele strækningen fra Silkeborg til Randers.

For alle tre scenarier foreslås en bestemmelse, der giver mulighed for ekstraordinær grødeskæring i unormale situationer, indarbejdet i regulativet. Bestemmelsen findes også i det gældende regulativ.

Forvaltningens vurdering

Grødeskæringsscenarier

Med udgangspunkt i bl.a. Naturstyrelsens vurderinger, som de fremgår af bilag 5, og set i forhold til vandløbslovens formålsparagraf, lovgivningens rammer i øvrigt, kan det vise sig at være en udfordring i sig selv at få godkendt et regulativ med en intensiveret grødeskæring. Jo mere vidtgående grødeskæring, der søges fastlagt i regulativet, jo større vil udfordringen være.

Scenarie 1

Forvaltningen vurderer, at scenarie 1, evt. koblet med en optimering af grødeskæringstidspunktet, vil være i overensstemmelse med de lovmæssige beskyttelseshensyn. Til gengæld tilgodeser det ikke styregruppens ønske om lavere vandstand.

Scenarie 2

Med scenarie 2 imødekommes styregruppens ønske om reduceret vandstand i nogen grad.

Intensivering af grødeskæringen kan medføre risiko for en negativ påvirkning af miljøtilstanden i vandløbet. Det betyder, at det vil være nødvendigt at søge om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3. Beskyttelseshensynet i loven betyder, at dispensation til tilstandsændringer normalt ikke kan meddeles, men afhænger i sidste ende af en konkret afvejning mellem på den ene side de naturmæssige skadevirkninger, tilstandsændringen indebærer, og på den anden side effekten på de afvandingsmæssige interesser, hvis dispensationen gives.

Ved at gennemføre grødeskæringerne inden for den nuværende strømrende vurderes påvirkningen af naturforhold og fastsatte miljømål at være mindst mulig, fordi den grøde, der skæres en gang mere, i forvejen er forstyrret af grødeskæring. Risikoen ved at skære en gang mere ligger i, at betingelserne for de hurtigt voksende grødearter fremmes med hurtigere genvækst til følge. I den grødeskæringsvejledning, som staten sendte i høring 9. november 2016, konstateres, at "Når grøden skæres af hensyn til afledningen af vandet i planternes vækstsæson, bør hyppigheden af skæringerne begrænses, da der i målsatte vandløb vil være en risiko for, at målopfyldelse ikke nås ved mere end én grødeskæring."

Scenarie 3

I scenarie 3 forudsættes både en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, en VVM-screening og en regulering efter vandløbsloven. Den foreløbige vurdering er, at der ikke vil kunne opnås dispensation, fordi påvirkningen af naturværdierne formodes at være væsentlige og vil hindre opfyldelsen af miljømålene på hele regulativ-strækningen.

Samlet vurdering

Ud fra en samlet afvejning anbefaler forvaltningen, at scenarie 2 med to grødeskæringer i den hidtidige strømrendebredde som det mest fremkommelige til at opnå en forbedret afvanding indenfor lovgivningens rammer med det fornødne hensyn til natur- og miljø.

Økonomi

Det fremgår af vandløbsloven, at vandløbsmyndigheden i regulativet for Gudenåen kan fastsætte, at ejere af opstemningsanlæg til udnyttelse af vandkraften i Gudenåen har pligt til at foretage vandløbsvedligeholdelse. Vedligeholdelsen foretages og finansieres for nuværende af Gudenaacentralen.

Da Gudenaacentralen jævnfør loven skal varetage vedligeholdelsen på strækningen, forventer forvaltningen ikke, at en eventuel forøget grødeskæringshyppighed skal finansieres af kommunerne. Skulle det vise sig, at kommunerne vil blive pålagt at afholde udgifterne ved en eventuel forøget grødeskæring, vurderer forvaltningen, at dette vil betyde en merudgift på ca. 100.000 kr. i Viborg Kommune.

Det videre forløb

Efter politisk beslutning af hvilket grødeskæringsscenario, der skal være udgangspunkt for regulativrevisionen, påbegynder forvaltningen sagsbehandlingen med henblik på at meddele de nødvendige dispensationer og tilladelser (omtalt i scenarie 1 til 3) og udarbejde et egentligt regulativforslag. Regulativforslaget med de ændrede vedligeholdelsesbestemmelser kan ikke endeligt vedtages før de nødvendige dispensationer og tilladelser er meddelt.

Resultatet af sagsbehandlingen og regulativforslaget forelægges de fire kommuner til beslutning.

Efter politisk vedtagelse i de fire kommuner skal regulativudkastet fremlægges i offentlig høring i minimum 8 uger. I høringsperioden kan der afholdes offentlige møder.

Efter høringsperioden kan regulativet, efter behandling af de modtagne høringssvar, vedtages.

Alle de nødvendige dispensationer og tilladelser samt det endelige regulativ kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet med 4 ugers klagefrist. Eventuelle klager har som udgangspunkt opsættende virkning.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at forvaltningen, med udgangspunkt i scenarie 2, udarbejder et regulativforslag.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Johannes F. Vesterby, Claus Clausen og Britta Leth ønsker, at forvaltningen arbejder videre ud fra scenarie 3.

Mads Panny, Martin Sanderhoff og Anna Margrethe Engbæk Schmidt ønsker, at forvaltningen arbejder videre med udgangspunkt i 2 grødeskæringer årligt og strømrendebredde på 10-15 meter. Altså kombination af scenarie 2 og 3.

Flemming Gundersen ønsker, at forvaltningen arbejder videre ud fra scenarie 1.

Udvalget videresender sagen til Byrådet uden indstilling.

Bilag

Oversigtskort Gudenaå

Regulativ Gudenaåen 2000

Notat. Embedsmandsgruppens undersøgelser af effekter og konsekvenser ved øget grødeskæring

Notat 2016-3. Udvidet notat med scenarier for grødeskæring

Referat af møde med Naturstyrelsen 10-3-2016 om vandløbsvedligeholdelse og Natura2000

Punkt 9: Hedemølle - Faunapassage (bevillingssag)

14/17336

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget behandlede sagen på sit møde den 5. januar 2017 med følgende sagsfremstilling:

”Ved Bjerring Mølle i Hedemølle Bæk er der i efteråret 2016 blevet etableret faunapassage. Herved er der skabt fri passage for fisk og smådyr i Hedemølle Bæk fra udløbet i Gudenåen forbi Bjerring Mølle og videre op til den næste spærring i vandløbet ved Hedemølle Efterskole (se bilag 1).

Her er der i dag en gammel mølleopstemning på 2,1 meter, der udgør en total spærring for fisk og smådyr. Ved etablering af en faunapassage her vil der blive skabt fri passage på yderligere 3,4 km i vandløbet til udspringet ved Hjermind Sø.

I Viborg Kommunes rapport fra 2014 vedr. ”Skitsering af faunapassage ved 12 mølleopstemninger” er det konkluderet, at ”På af baggrund af antallet af km der kan skabes passage til opstrøms, vandløbets yderst gode biologiske forhold opstrøms og den store bestand af fisk nedstrøms vurderes det, at være særligt interessant at få etableret en form for faunapassage ved Hedemølle, selvom faldforholdene ikke tilgodeser passage for alle arter”.

På denne baggrund fik forvaltningen i 2015 udarbejdet et detailprojekt for faunapassage i Hedemølle Bæk ved Hedemølle. Detailprojektet er vedlagt, se bilag 2.

Hedemølle Efterskole

Projektet vil berøre Hedemølle Efterskole meget, da spærringen ligger midt i skolens område, og vandløbet forløber tæt ved bygningerne. Der er et snævert område til at etablere faunapassagen på, på grund af et meget kuperet terræn.

Ved projekteringen er det nye vandløbsforløb søgt tilpasset skolens område på en måde, så vandløbet stadig vil udgøre et flot naturelement i skolens omgivelser jf. bilag 3.

Hedemølle Efterskole har fået tilladelse til at bygge en ny forstanderbolig, og byggeriet forventes at finde sted i foråret 2017. Adgangsvej og forsyningsledninger til den nye bolig vil flere steder krydse den planlagte faunapassage, og denne problematik er tænkt ind i detailprojektet.

Det vil derfor være en stor fordel for begge parter, at faunapassagen etableres før eller samtidigt med byggeriet af forstanderboligen. Etablering af faunapassagen, efter der er ført forsyningsledninger frem og lavet adgangsvej til forstanderboligen, vil være meget vanskelig og fordyrende.

Forvaltningens vurdering

De samlede anlægsomkostninger til projektet forventes at andrage 1.150.000 kr. Etablering af faunapassage i Hedemølle Bæk ved Hedemølle Efterskole er omfattet af vandområdeplan 2015 – 2021, hvilket giver mulighed for ansøgning om statslig tilskud til projektet. Der vil dog jf. de gældende bestemmelser kun kunne opnås tilskud til projektet, såfremt anlægsudgifterne kan holdes indenfor 111.664 kr. Det vurderes derfor, at der ikke i indeværende planperiode er mulighed for statslig finansiering af projektet.

Realiseringen af projektet nu vil derfor kun kunne ske ved kommunal finansiering.

Anvendelsen af kommunale midler til projektet er i overensstemmelse med Klima- og Miljøudvalgets beslutning på mødet den 29. januar 2015 ([sag nr. 4](#)) vedr. ”Kriterier for anvendelse af kommunale midler til vandløbsrestaurering”.

Økonomi

De samlede udgifter til anlæg af faunapassagen forventes at andrage 1.150.000 kr.

Anlægsudgiften kan finansieres dels af det rådighedsbeløb, som er optaget på finansieringsoversigten for 2017 til ”Faunapassage ved møller og indsats mod okker”, suppleret med midler fra driftskontoen for ”Mølleopstemninger”.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø anbefaler, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 1.150.000 kr. til kontoen ”Faunapassage ved Hedemølle” med rådighedsbeløb i 2017,

at udgiften på 1.000.000 kr. i 2017 finansieres af det rådighedsbeløb, som er optaget på investeringsoversigten for 2017 til projektet ”Faunapassage ved møller og indsats mod okker”,

at udgiften på 150.000 kr. i 2017 finansieres fra driftskontoen for ”Mølleopstemninger” 2017 budgettet.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Byrådet,

at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 1.150.000 kr. til kontoen ”Faunapassage ved Hedemølle” med rådighedsbeløb i 2017,

at udgiften på 1.000.000 kr. i 2017 finansieres af det rådighedsbeløb, som er optaget på investeringsoversigten for 2017 til projektet ”Faunapassage ved møller og indsats mod okker”, og

at udgiften på 150.000 kr. i 2017 finansieres fra driftskontoen for ”Mølleopstemninger” 2017-budgettet.

Bilag

Kortbilag

Detailprojekt faunapassage Hedemølle

Skitse Hedemølle

Punkt 10: Forslag til Tillæg nr. 13 til Spildevandsplan 2014-2018

16/56842

Sagsfremstilling

I henhold til Spildevandsplan 2014-2018 prioriteres en omlægning fra fælleskloak til separatkloak i forbindelse med kloakreoveringer eller centralisering af renseanlægsstrukturen. Tillæg nr. 13 til Spildevandsplan 2014-2018 danner grundlag for, at en del af det fælleskloakerede opland i Ørum og Foulum kan omlægges til separatkloak. Det drejer sig konkret om følgende område:

- Burrehøjvej 11, 13, 16, 18, 20, 29, 33
- Marie Grubbes Vej 2
- Vestergade 15, 17, 25, 25A, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 40 samt del af Vestergade 36.

Samtidig tilrettes spildevandsplanens kortdel i overensstemmelse med de faktiske forhold på enkelte ejendomme.

Oversigtskort med afgrænsning af det planlagte kloakopland fremgår af bilag 1.

Tillæg med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg nr. 13 til Spildevandsplan 2014-2018](#). Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Tillægget skal i henhold til spildevandsbekendtgørelsen offentliggøres i en periode på 8 uger, hvor der er adgang til at kommentere forslaget. Samtidig skal forslaget sendes til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning til orientering.

Forvaltningens bemærkninger

Baggrund

Energi Viborg Vand A/S har for en del af det fælleskloakerede opland i Foulum og Ørum vurderet, at der er behov for renovering af det eksisterende kloaksystem. I den forbindelse ønskes oplandet omlagt fra fælles- til separatkloak. Vurderingen er et udtryk for en samlet afvejning af, hvor der er størst behov for kloakreovering i Viborg Kommune.

I Ørum er der oplevet gentagne problemer med afledning af spildevand via det eksisterende fællessystem, og der er i vandplanerne udpeget indsats overfor overløb fra fællessystemet til Morild Bæk.

I Foulum ønskes overløb fra sø samt tag- og overfladevand frakoblet fællessystemet i forbindelse med etablering af ny trykledning til spildevand fra pumpestationen i Foulum. Ved en separatkloakering adskilles spildevand og regnvand i hver deres ledningssystemer, og kraftig regn vil ikke længere medføre opstuvning af opspædet spildevand fra kloakken.

Begrundelsen for valg af separatkloakering som kloakfornyelse er:

- Den eksisterende kloak i oplandet i Ørum har ikke kapacitet til at håndtere spildevand og vejvand til det nye serviceniveau. Derfor vil strømpeforing kombineret med nedsivning af tag- og overfladevand ikke skabe tilstrækkelig kapacitet, og der skal derfor etableres helt nye spildevandsledninger.
- Fra Foulum afledes spildevand til Viborg Centralrenseanlæg via pumpestation og ny trykledning. Separering samt frakobling af overløb fra sø er nødvendig for at mindske mængden af vand, der skal pumpes til renseanlæg,
- Energi Viborg Vand A/S' samlede udgifter til projektet ændres ikke afgørende, selvom ejendommene eventuelt håndterer tag- og overfladevand på egen grund. På den baggrund vurderer Energi Viborg Vand A/S, at der ikke er økonomisk grundlag for en løsning, hvor den enkelte grundejer kan få økonomisk kompensation for at frasige sig retten til at aflede tag- og overfladevand til offentlig kloak,
- Mængden af spildevand fra Ørum og Foulum, der afledes til henholdsvis Ørum Renseanlæg og Viborg Centralrenseanlæg reduceres, når regnvandet fra områdets ejendomme og veje håndteres i separat system. Samtidig nedbringes risikoen for overløb af spildevand til vandløbene, Foulumdal Bæk og Morild Bæk.

I forbindelse med omlægningen fra fælles- til separatkloak skal grundejer omlægge kloaksystemet på egen grund, så husspildevand fortsat afledes til renseanlæg, mens tag- og overfladevand fremadrettet afledes til vandløb via regnvandssystemet. Udgifter til omlægning af kloak på egen grund afholdes af grundejer. Vejvand tilsluttes den nye regnvandsledning i forbindelse med anlægsarbejdet.

Tidsfrister for omlægning af kloak på egen grund følger retningslinjerne i Spildevandsplan 2014-2018. Grundejer har som minimum 30 måneder, fra tillægget til spildevandsplanen er endeligt vedtaget, til kloakken på egen grund skal være omlagt.

Berørte ejendomme

Berørte grundejere vil blive orienteret om planforslaget i høringsperioden.

Forvaltningens vurdering

Tillægget er det juridiske grundlag for:

- At de planlagte oplande kan omlægges fra fælles- til separatkloak,
- At grundejerne i de planlagte oplande kan påbydes at omlægge kloakken på egen grund fra fælles- til separatkloak,
- At de nødvendige spildevandsanlæg jævnfør planforslaget kan etableres.

Forvaltningen vurderer, at omlægningen fra fælles- til separatkloak af de planlagte kloakoplande er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætningen om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Forvaltningen har gennemført en screening af forslaget til tillæg for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter lov om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screeningen er vedlagt planforslaget i den digitale planportal. Der kan klages over screeningsafgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at udvalget godkender forslaget til tillæg som forelagt,

at forvaltningen sender tillægget i offentlig høring,

at der ikke gennemføres en miljøvurdering af planforslaget i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer, og

at berørte ejendomme orienteres om forslaget.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Indstillingen blev godkendt.

Bilag

Oversigtskort

Tillæg nr. 13 til Spildevandsplan 2014-2018

Punkt 11: Økonomisk ledelsesinformation opgjort med udgangen af november 2016

16/11236

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget behandlede på møde den 23. februar 2011 ([sag nr. 40](#)) proceduren for fremtidige budgetopfølgninger. Det blev besluttet, at udvalgene hver måned får forelagt en overordnet budgetopfølgning baseret på ledelsesinformation.

Ledelsesinformationen for 2016 pr. 30. november 2016, der beskrives nærmere i selve ledelsesinformationsbilaget (bilag 1), kan danne grundlag for en gennemgang på udvalgsrådet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

at Udvalget drøfter den udarbejdede ledelsesinformation pr. 30. november 2016.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Klima- og Miljøudvalget drøftede den udarbejdede ledelsesinformation pr. 30. november 2016.

Bilag

Økonomisk ledelsesinformation ult. november 2016

Punkt 12: Håndhævelse af ejendomsret på Kommunens arealer

16/22457

Sagsfremstilling

Kommunen er ejer af en lang række ejendomme (bl.a. byggemodningsarealer, skove, parker og grønne områder) og råder herudover over de kommunale offentlige vejarealer. Størstedelen af disse arealer er enten anvendt af kommunen selv, af en grundejerforening, udlejet eller omfattet af en indgået brugsaftale. En række mindre arealer anvendes dog uretmæssigt af andre. På bilag 1 er vist eksempler på, hvordan kommunalt ejede arealer anvendes uden aftale med kommunen.

Det er nødvendigt at tage stilling til, efter hvilke principper kommunen skal håndhæve sin ejendomsret ved arealer, der anvendes uretmæssigt af andre.

Kommunen skal varetage fællesskabets interesser, herunder søge at undgå at kommunens ejendomme taber værdi. Her er særligt muligheden for hævde på de arealer, der ikke er offentlig vej, en relevant problematik. Håndhævelse er desuden nødvendigt for at sikre, at den lovlydige borger har lige muligheder i forhold til dem, der bevidst eller ubevidst råder uretmæssigt.

Identisk dagsordenspunkt behandles af Teknisk Udvalg angående de arealer, der hører under dét udvalg.

Uretmæssig anvendelse af kommunens ejendomme

Ligesom på privates ejendomme kan der vindes hævde over kommunens arealer, når nogen, uden at have fået lov, har rådet, som hvis han var ejer i 20 år, uden kommunen retligt eller faktisk har hindret dette. Reglen om hævde findes i Danske Lov 5-5-1.

En uretmæssig anvendelse kan på privatretligt grundlag afbrydes ved enten at indgå en aftale om vedkommendes fortsatte anvendelse af arealet (brugsaftale) eller ved at få vedkommende til at holde sig på egen ejendom. Herudover kan salg af arealet også være en mulighed.

Flere af eksemplerne i bilag 1 vedrører arealer udlagt til fællesareal i en lokalplan. Her vil den uretmæssige råden yderligere være i strid med lokalplanen. I nogle tilfælde vil håndhævelse også være mulig via planloven og lokalplan.

Forvaltningens forslag til håndtering

Ud fra et princip om at anvende arealerne til deres tiltænkte formål og ikke at anvende et større indgreb end nødvendigt foreslås det, at følgende håndhævelsesmuligheder anvendes i prioriteret rækkefølge:

- *Brev med anmodning om fjernelse af uretmæssig råden og retablering inden en given frist.*
Hvad der er relevant retablering, og hvad der er en hensigtsmæssig frist vil afhænge af den konkrete situation.
- *Påbud om fjernelse efter planloven og lokalplan, hvis muligt og hensigtsmæssig.*
- *Kommunen rydder arealet efter rimelig varsel herom og sender regning til den part, der har anvendt arealet uretmæssigt.*

· *Indgåelse af brugsaftale*

Hvis arealet ikke for tiden skal anvendes til sit tiltænkte formål, kan det være en mulighed at indgå en brugsaftale.

· *Salg af arealet*

Dette gøres kun, hvis det er mere hensigtsmæssig end brugsaftale, og kun hvis kommunen ikke på sigt skal bruge arealet. Salg forudsætter politisk behandling i hvert enkelt tilfælde.

Konstatering af uretmæssig råden

For at kommunen med den fornødne sikkerhed kan sige, at nogen råder uretmæssigt, kan det være nødvendigt at få fastlagt skellet eller genafsat skellet. I nyere udstykninger vil kommunen dog ofte have tilstrækkelige oplysninger om skellets placering.

Økonomi

I det omfang håndhævelse af ejendomsretten vil kræve påvisning af skellet eller medføre skelforretninger, vil det medføre udgifter til kommunen. Tilsvarende vil der være midlertidige udgifter, hvis kommunen rydder et areal, der anvendes uretmæssigt. Udgifterne forudsættes afholdt af eksisterende driftskonti.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

at udvalget godkender de ovenfor nævnte fremgangsmåder ved håndhævelse af ejendomsret på kommunens ejendomme

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Indstillingen blev godkendt.

Bilag

Eksempler på uretmæssig råden

Punkt 13: Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget

16/64161

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet revideret mødeliste for Klima- og Miljøudvalget bl.a. med henblik på godkendelse af konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (Styrelsesloven §16 stk. 1, litra f).

Se mødelisten i bilag 1.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

at Klima- og Miljøudvalget godkender mødelisten

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Indstillingen blev godkendt.

Bilag

Mødeliste 2017 for Klima- og Miljøudvalget

Punkt 14: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgmøde, dels om planlagte møder - 2017

16/64151

Sagsfremstilling

Status på strategisk energiplan

Klima og Miljøudvalget blev orienteret om processen for udarbejdelse af en strategisk energiplan på sit møde den 29. september 2016 ([sag nr. 1](#)). Tidsplanen er skredet med mindst 3 måneder, fordi forvaltningen har afventet en rapport om afsætningsmuligheder for overskudsvarme i Viborg Kommune og omegn.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 05-01-2017

Udvalget ønsker forretningsorden for udvalget fremsendt.

Britta Leth spurgte til mulighed for at igangsætte projekt vedr. udlån af elcykler.

Direktør Hans Jørn Laursen orienterede om åbning af Bjerringbro genbrugsplads den 27. januar 2017 kl. 13.

Punkt 15: Lukket: Politianmeldelse

16/33605